

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Qvæstio CXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

decimotertio cœlestis Hierarchiæ. Vno, vt Angelus ille fuerit inferioris Hierarchiæ & ordinis: dicatur verò *Seraphim* ab effectu, quia scilicet inflammavit Isaiam. Altero, vt visio facta sit quidem ministerio inferioris Angeli, & similiter mundatio & inflammatio: attamen quia ex præscripto & reuelatione prius per Seraphinum facta Angelo inferiori, nominèque Seraphini inflammatio illa & mundatio facta est, tribuitur Seraphino, licet immediatè fuerint executioni mandata per Angelum inferiorem. Sicut quod Episcopus per Diaconum exequitur, Episcopo tribuitur.

Potest deinde eadem conclusio confirmari, quia Genesis tertio cum Deus primos parentes de Paradiso eiecit, dicitur: *Et collocauit ante Paradisum voluptatis Cherubim*. Præterea Michaël, Gabriel, & Angelus ille, qui ad confortandum Christum Dominum in hortum missus est, sanè de numero Seraphinorum videntur esse, iuxta ea quæ quæstione 108. dicta sunt: licet enim ad communia quæque obeunda & denuncianda mittantur Angeli de inferioribus ordinibus: attamen ad maxima, & ad insignes admodum personas, vt ad denunciandum Virgini Deiparæ mysterium incarnationis, & ad confortandum Christum, sanè de Seraphinis mitti videntur: nec aliud decebat. Alicui etiam Seraphinorum vniuersalis totius Ecclesiæ cura videtur demandata: hic autem est Michaël, qui, vt quondam princeps erat synagoga, vt Daniel decimo habetur, sic modò princeps creditur Ecclesiæ Christianæ. Ad conferendam etiam legem filiis Israël, atque ad ministerium denunciandum Prophetis præcipua quæque, si non de Seraphinis, certè de superioribus ordinibus videntur delegari Angeli, neque hoc est præter ordinem, aut supra ordinem in Angelis statutum, vt hoc loco vult Diuus Thomas, sed iuxta ordinem ipsum: ad diuinam quippe sapientiam & prouidentiam spectat eum ordinem statuere, vt ad communia de inferioribus ordinibus ad nos mittantur, ad præcipua verò, & ad insignes admodum personas, mittantur etiam de superioribus. Quia verò hæc perpauca sunt comparatione multitudinis Angelorum superiorum ordinum, dicendum est, non omnes vniuersim Angelos superiorum ordinum ad nos mitti, sed de singulis ordinibus aliquos, idque admodum rarè. Quare hæc etiam potest esse interpretatio illius dicti Pauli ad Hebræos primo: *Omnes sunt administratorij spiritus in ministerium missi, &c.* vt distributio sit, non pro singulis generum, seu ordinum, sed pro generibus singulorum, loquaturque de missione ad nos, quasi sit sensus: de quolibet ordine Angelorum mittuntur in ministerium propter eos qui hereditatem capiunt salutis. Dionysius verò quando affirmat, solum mitti ad nos de inferioribus ordinibus, intelligit, vt plurimum, atque ad communia quæque, ad quæ Angeli ad nos mitti consueverunt.

*Angelos as-
sistere variè
exponitur.*

Vterius quæritur, verum Angeli omnes assistant. Dicendum est, assistere, posse sumi tribus modis. Primò, vt sit idem, quod frui diuino conspectu. Hoc modo commune quid est omnibus Angelis bonis, tam iis, qui mittuntur, quam iis, qui non mittuntur. Secundo ita, vt illi soli assistere dicantur, ad quos vel non pertinet mitti, vel admodum rarè, & ad maxima quæque obeunda, aut denuncianda, sed eorum munus sit

accipere à Deo reuelationes, & eas aliis denunciare. Hoc modo soli Angeli quatuor primorum ordinum dicuntur assistere. Tertio, vt assistere distinguatur contra mitti, quasi Angeli dum non mittuntur, sed simul cum aliis sunt in cœlo Empyreo, fruente diuino conspectu, ac expectantes diuinam missionem, dicantur assistere: quando verò absentes sunt à cœlo Empyreo: à Deo optimo maximo missi, non dicantur assistere illo modo, nempe in loco beatis peculiariter deputato, in quo velut in aula regia sedes sunt beatorum. Iuxta hæc exponi possunt varia Scripturæ sacræ testimonia.

Vltimò quæritur, verum quidam ex Angelis alios mittant? Respondendum est, auctoritate propria nullum Angelum mittere alium: auctoritate verò delegata atque à Deo accepta vnum mittere alium. Hoc modo Zachariæ secundo Angelus, qui cum Zachariæ loquebatur, dixit ad alterum Angelum: *Curre, loquere ad puerum istum, &c.* videturque proprium Dominationum mittere Angelos inferiores, distribuereque illis ministeria in particulari, quæ speciatim à quibus sint exquenda.

QUESTIO CXIIII.

De custodia Angelorum.

DISPUTATIO VNICA.

A Angelis homines custodiri, est de fide. Pater ex illo Matthæi decimo octauo: *Angeli eorum semper vident faciem Patris mei*. Ad Hebræos primo: *Omnes sunt administratorij spiritus, in ministerium missi, propter eos qui hereditatem capiunt salutis*. Psalmo trigesimalotertio: *Immitte Angelus Domini in circuitu timentium eum, & eripiet eos*. Psalmo nonagesimo: *Angelus eius Deus mandauit de te, vt custodiam te, &c.* Vt enim Deus hostes inuisibiles ad eorum exercitium, & probationem hominibus permittit: sic etiam concedens erat, vt tanquam protectores, defensores, ac adiutores, inuisibiles Angelos eidem confectet, qui corpus & animam ab hostibus inuisibilibus protegerent, liberumque hominis iuuarent arbitrium.

Quòd autem vnusquisque homo suum peculiarem Angelum habeat custodem, licet non sit de fide, est tamen communis sententia Sanctorum, atque Doctorum. Inter alios verò Hieronymus in illud Matthæi decimo octauo: *Angeli eorum semper vident faciem Patris mei*: Magna, inquit, est dignitas animarum, vt vnusquisque ab ortu sua natiuitatis in sui custodiam habeat Angelum sibi deputatum. Chrysostomus in eundem locum homilia sexagesima in Matthæum: *Manifestum, inquit, est, quia omnes sanctos Angelos habent*. & tam eo loco quàm in imperfecto homilia quadragesima ipse, aut quicumque alius eius operis auctor, exponens locum illum: *Et septem circumdedit eum* idem probat variis Scripturæ testimoniis. Idem docent Basilii in illud Psalmi quadragésimi: *Et dominabuntur eorum relictis in matutino*, & homilia secunda de laudibus ieiunij: libro tertio aduersus Eunomium in principio, & alibi. Iudoris

lib. primo, de summo bono cap. duodecimo, sententia vigesima prima, & plerique alij. Fuit verò expediens vnicaque hominum suum peculiarem Angelorum deputari, & non vnum Angelum multis hominibus simul existentibus: tum quia numerus Angelorum ad id erat sufficiens, eaque ratione suauis ordo diuinæ prouidentiae disponitur. Tum vel maximè, quia duo homines possent ad eò se iungi ab inuicem, vt vnus Angelus non posset vtrique simul subuenire: vt si vnus maneret in Luitania & alius migraret ad Indos: contingere autem poterat aliquando, vt opus esset subuenire vtrique simul. Imò Iustinus martyr in libro quaestionum à Gentibus Christianis propositarum quaestione trigesima, affirmat, ita vnumquemque hominem habere suum peculiarem Angelum custodem, vt Angelus qui aliquem custodit, eumque in sempiternam felicitatem perduxit, numquam amplius alium hominem custodiat.

Angeli custodia quando incipiat.

Circa tempus, à quo incipit custodia, Diuus Bonauentura in secunda distinctione vndecima, in expositione literæ, quem sequitur Gabriel in eadem distinctione existimat incipere à puncto temporis, in quo infunditur anima & producit homo in vtero matris. Diuus Thomas verò hoc loco & Durandus in secundo, distinctione vndecima, quaestio prima, probabilis esse arbitrantur, incipere ab instanti natiuitatis: eò quòd dum puer est in vtero matris, sit quasi vnum quid cum matre per colligationem, eò modo quòd fructus, dum pendet ex arbore, est vnum quid cum arbore: quare qui Angelus sufficit ad custodiendam matrem, sufficit etiam ad custodiendum filium, dum est in vtero materno. Atque hæc sententia magis placet. Deputatur verò angelus statim à natiuitate, & nò quando suscipit gratiam in baptismo: quia custodia non respicit hominem, quatenus Christianus aut fidelis est, sed quatenus viator est, ad Angelosque spectat non solum custodire animam promouendo in bonum, excitando vt resurgat à culpa, & curando, vt in eam non incidat, &c. Sed etiam custodire corpus, & mouere alios, vt remedium contra originale peccatum illi adhibeatur: hæc autem duo præstare poterit puer, etiam antequam ad baptismum perueniat.

Quando finitur.

Quòd atinet ad tempus in quo custodia finitur, conueniunt omnes finiri cum vita: tunc enim desinit esse viator. Atamen custodia videtur annexum, vt si custoditus discedat in gratia, aliquidque expiandum habeat, ab Angelo custode deducatur in locum expiationis: neque enim credo id fieri à dæmonibus, quicquid alij dicant. Id quòd confirmari potest ex illo Lucae decimo sexto, *Factum est, vt moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum Abrahe.* Sicut enim ante mortem Christi in poenam originalis peccati iusti ab Angelis ducebantur in sinum Abrahe quousque pretium nostræ redemptionis solueretur, panderenturque portæ cæli: sic quando post Christi mortem in ignem expiationis ducuntur, ab Angelis sanctis, & non à dæmonibus portantur. Eidem etiam custodia videtur annexum vt eum, qui nihil iam expiandum habuerit, Angelus custos in cælum Empyreum ducat, comitantibus, vt credibile est alijs Angelis, pro cuiusque meritis & dignitate: quòd confirmat testimonium

Molina in D. Thom.

A citatum, nec non id quòd in officio defunctorum canit Ecclesia, in sinu Abrahe Angelis deducant te, &c.

Custodiuntur verò ab Angelis omnes merè viatores, siue fideles sint, siue infideles, propter rationem redditam, nempe quia custodia respicit hominem quatenus viator est, & non quatenus iustus aut fidelis est: & in hoc omnes conueniunt. Vnde & Domina nostra Angelum habuit custodem. Imò & homines in statu innocentiae Angelos habebant custodes, eò quòd viatores erant, & vt habebant dæmones impugnatores, reque ipsa impugnati sunt: ita ratio postulabat, vt haberent Angelos custodes, à quibus & dæmones coercerentur, ne plusquam oporteret tentarent, aliudve nocentum inferrent, & sanctis inspirationibus in maius bonum promouerentur. Christus autem Dominus quatenus homo propter vnionem humanitatis ad Verbum, & quòd simul esset comprehensor, & Dominus Angelorum, non habuit Angelum custodem: habuit tamen Angelos ministros quales fuerunt illi, qui, per actus tentationibus, accesserunt & ministrabant ei, vt habetur Matthæi capite quarto, & qualis fuit Angelus qui accessit ad eum confortandum in horto. Ioann. etiam primo, dixit Christus: *Videbitis Angelos Dei ascendentes & descendentes super Filium hominis.*

Angeli custodiunt omnes merè viatores, etiam infideles.

Christus Dominus cur non habuerit Angelum custodem.

Adde, quòd custodia angelorum numquam homini prorsus aufertur, dum est in via: quemadmodum numquam ei denegatur omnino auxilium supernaturale: propter peccata tamen hominum, sicut interdum denegantur eis auxilia quædam particularia, ita denegatur custodia angelorum quoad peculiare aliquos effectus. Atque id est, quòd dicitur Hieremæ 51. *Curauimus Babylonem, & non est sanata, relinquamus eam.* Et quòd dicitur Isaie 5. *Auferam sepem eius & erit in direptionem; diruam maceriem eius & erit in conculcationem.* Nomine namque maceræ, custodia angelorum intelligitur. Et in historia Ecclesiastica narratur, ante destructionem verbis Hierosolymorum auditas fuisse voces angelorum in templo dicentium, relinquamus has sedes.

Angeli custos nunquam homini dum in via est prorsus aufertur.

Sunt verò angeli deputati in custodiam, non solum priuatis hominibus, sed etiam diuersis nationibus, prouincijs, ciuitatibus, diuersis Ecclesijs, & congregationibus, vt diuersis religionibus, & fortè non solum prouincijs earum, sed etiam peculiaribus cænobijs: hi autem angeli curant, quæ ad bonum commune prouinciæ, aut congregationis sibi commissæ spectant, ad idque mouent singulos communitatis, pro vt expedit, contrariæque arcant, &c. Vnde Clemens Petri discipulus secundo libro recognitionum: *Est, inquit, vniuersusque gentis Angelus, cui credita est gentis ipsius dispensatio.* Dionysius nono capite cælestis Hierarchiæ singulis nationibus præfectos esse angelos docet. Clemens Alexandrinus, libro sexto stromatum: *Per gentes, inquit, & ciuitates sunt distributa Angelorum præfectura: idem docent, & latius explicant ac extendunt Basilius tertius, libro aduersus Eunomium in principio. Gregorius Nazianzenus oratio. trigesima secunda, semel atque iterum. Et carmine sexto, de substantijs mente præditis. Gregorius quarto Moralium capite vi-*

Etià diuersis nationibus, prouincijs, orbibus Angelos deputari.

gestimo septimo, Isidorus libro primo, de summo bono capite 12. sententia 20. & plerique alij, colliguntque id ex cap. 10. Danielis, quo in loco de angelis principibus diuersarum prouinciarum est sermo.

De quibus ordinibus angeli in custodiam deputentur priuatis personis, principibus, prouinciis, &c. & vtrum, si non singulis indiuiduis, spe-

Aciebus tamen singulis rerum irrationalium deputati sint particulares angeli in custodiam, dictum est quaest. centesima octaua, quaestio. centesima decimaquarta quae est de impugnatione daemonum, & in qua finitur tota disputatio de angelis, facilis est, & in superioribus magna ex parte explicata, idcirco ab eius interpretatione duxi supersedendum.

TRACTA

MOLLIN
 D. V. I.
 4